

11985

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 17.05.2024

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın sendikal hak ve özgürlükleri teminat altına alan 51. ve 52. maddeleri ve sendikalarda serbestçe örgütlenme hakkını güvence altına alan uluslararası sözleşmelere karşın sendikal örgütlenme ve sendikal faaliyet yürütme hakkı patronlar tarafından çeşitli biçimlerde engellenmektedir. Hakları etrafında birleşerek sendikalaşma süreci yürüten ve özellikle sendikal çoğunluğu sağlayarak hukuki sürecin tamamlanmasını bekleyen işçiler baskı ve mobbinge maruz bırakılarak sendikalardan istifaya zorlanmaktadır. Bu durumun son örneklerinden biri de genel kargo, konteyner, proje kargo ve dökme yük hizmetleri veren Borusan Lojistik'in Bursa Gemlik'te bulunan limanında gerçekleşmiştir. Gemlik Port'ta çalışan 4 işçi Liman-İş'e üye olduğu için işten çıkarılmıştır. İş Kanunu'nun 25/II. maddesine denk gelen 42-50 arasındaki kodlarla işten çıkarılan işçilerin tazminat ve kıdem hakkı da gasp edilmiştir.

4 işçinin işten atılmasının ardından işçiler, yasanın suç olarak tarif ettiği uygulamalara karşı çalışmama haklarını kullanmış ve 25 Mart 2024 tarihinde işçilerin üyesi olduğu Liman-İş ile Borusan yönetimi arasında bir anlaşma sağlanmıştır. Bu anlaşma doğrultusunda atılan işçiler geri alınmıştır. Aynı tarih itibarıyla Borusan yönetimi, atılan işçilerin geri aldıklarını ve sendikal hak ve özgürlüklere saygı duyacağını açıklamıştır.

Ancak geline nokta işçilerin sürdürdüğü mücadele karşısında haklarını tanıyacağını açıklayan Borusan bu sefer de diğer iş kollarında çalışan işçileri ilgili iş koluna kaydırarak sendikanın yetki başvurusunu engelledi. Her fırsatta sanata değer vermekle övünen Borusan yönetimi İstanbul Filarmoni Orkestrası çalışanlarını ve sanatçıları dahi iradeleri dışında, sendikanın yetkisini engellemek için liman iş kolunda gösterdi. Bu yöntemle yetki sürecini engelleyen Borusan Port yöneticileri, sendikadan istifa etmeleri için işçiler üzerindeki baskılarını ise sürdürüyor.

Bölgenin en hızlı ve verimli limanı olmakla övünen, liman kapasitesini artırma projeleri ile gündemde yer tutan ve 2023 yılını 684 milyon dolar ciro ile kapattıklarını ifade eden Borusan Lojistik'te çalışan işçiler ağır çalışma koşulları, mobbing ve işten çıkarmalarla boğuşmaktadır. Borusan Grup CEO'su Erkan Kafadar verdiği demeçlerde ülke ekonomisine katkı sağlayan yatırımlarından bahsederken "İstihdam yaratıyor olmak çok önemli" diyerek de övünmektedir.

Borusan Lojistik'te sendikal haklara yönelik baskı ve mobbing, münferit bir olay değildir. Borusan Lojistik, uzun erimli hukuki süreçlerin kendi lehine işleyeceğinin bilincinde hareket etmekte ve sendikal yetki sürecini uzatmak için baskı ve yıldırma politikaları dahil olmak üzere her türlü ayak oyunlarını denemektedir.

Bu Bağlamda;

- 1- Anayasal bir hak olan Sendikalaşma ve Toplu Sözleşme Hakkı'na rağmen Borusan Lojistik'e bağlı Gemlik limanında sendikalaşan işçiler üzerinde baskılar kurularak işçiler istifaya zorlanmakta ve sendikal faaliyet yürüten işçiler işten çıkarılmaktadır. Borusan Lojistik, iş yasasındaki yetki süreçlerinde işçilerin haklarını garanti altına alacak düzenlemelerin eksikliğinden faydalanarak, işçilerin örgütlenmelerini fiilen engelleyebilmektedir. Bakanlığınız, sendikal örgütlenme sürecinde işçilerin haklarını korumak adına, örgütlenmelerini engelleyen bu tür düzenleme ve uygulamalara karşı bir denetleme ve soruşturma süreci başlatacak mıdır?
- 2- Çıkış kodunu keyfince bildirme yetkisi eline verilen patronlar, bu gücü işçilere karşı sendikal örgütlenmenin de önünü kesmek üzere kullanmaktadır. Borusan Lojistik'e bağlı Gemlik limanında 2020-2024 yılları arasında işten ayrılışı bildirilen işçilerin işten ayrılış kodlarına göre dağılımı nasıldır? Bakanlığınıza bağlı müfettişler işverenin tek taraflı bildirimini ile tazminatsız işten çıkarmaya yol açan işten çıkış kodlarının kullanımını denetlemişler midir?
- 3- Borusan Lojistik'e bağlı Gemlik limanında çalışan işçiler sendikal çoğunluğu sağlamak üzere sendikal faaliyetlerini sürdürmektedir. Fakat Borusan Lojistik alt yükleyici firmalar aracılığıyla iş kolunun dışında işe alımlar yaparak çalışan sayısını artırmış ve bu şekilde yetki sürecini engellemeye çalışmıştır. Bakanlığınız konu ile ilgili bir inceleme süreci başlatmayı düşünmekte midir?
- 4- Borusan yönetimi, İstanbul Filarmoni Orkestrası çalışanlarını kültür ve sanat iş kolunda örgütlenmeleri gerekirken liman iş kolunda çalışan emekçilerle aynı iş kolunda göstermiştir. Bu, kültür ve sanat emekçilerinin kendi iş kollarında özgürce sendikalaşma ve sendika seçme özgürlüğünün de gaspıdır. Bakanlığınız, liman iş kolu dışında mesleki ve iş tanımı olan İstanbul Filarmoni Orkestrası çalışanlarının liman iş kolunda gösterilmesine dair bir inceleme ve soruşturma başlatacak mıdır?